

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci v Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudkyně JUDr. Petrou Venclovou, Ph.D., v právní věci

žalobkyně: L. Z.

proti

žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí, IČO: 00551023
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 6. 2025, č. j. MPSV-2025/119663-918,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím žalovaného uvedeným v záhlaví tohoto rozsudku bylo podle § 28 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, (dále jen „zákon o sociálních službách“) a podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, (dále jen „správní řád“) zamítnuto odvolání žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Pardubicích (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 1. 2. 2024, č. j. 1244/2024/HLI, a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Správní orgán I. stupně žalobkyni

zamítl návrh na změnu výše příspěvku na péči a ponechal ho nadále ve výši 4 400 Kč měsíčně, neboť žalobkyni považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve II. stupni (středně těžká závislost) podle § 8 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách.

2. Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného včasnou žalobou podanou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Žalobkyně má za to, že její nepříznivý zdravotní stav odůvodňuje přiznání vyššího stupně závislosti na pomoci jiné fyzické osoby. Žalobkyně potřebuje pomoc v oblasti mobility, stravování, oblékání a obouvaní, tělesné hygieny, výkonu fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobních aktivit, péče o domácnost a v důležitých případech také v oblasti komunikace. Tyto činnosti jí pomáhá vykonávat pečující osoba.
3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě setrval na závěrech obsažených v odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhl, aby soud žalobu zamítl.
4. Krajský soud přezkoumal žalované rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí správního orgánu (§ 75 odst. 1, 2 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
5. V minulosti byla věc předmětem soudního přezkumu v řízení vedeném u zdejšího soudu pod sp. zn. 61 Ad 11/2024. V rozsudku ze dne 6. 11. 2024, č. j. 61 Ad 11/2024-29, zdejší soud zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 6. 2024, č. j. MPSV-2024/131306-919, a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Krajský soud konstatoval, že posudek PK MPSV, z něhož žalovaný vycházel, nebyl úplný a přesvědčivý ve vztahu k hodnocení schopnosti žalobkyně zvládat základní životní potřeby stravování a péče o zdraví. Žalovaný neodůvodnil, proč se odchýlil od závěrů prvoinstančního orgánu, který potřebu pomoci uznal, a nevysvětlil, z jakého důvodu má žalobkyně nově předpoklady tyto potřeby zvládat. Naopak se krajský soud ztotožnil se závěry žalovaného ohledně zvládání základních životních potřeb komunikace a výkonu fyziologické potřeby. V dalším řízení byl žalovaný podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem soudu, podle něhož bylo nutné řízení doplnit o řádně zpracovaný posudek PK MPSV a přesvědčivě odůvodnit závěry o zvládání jednotlivých základních životních potřeb.
6. Protože byl dosavadní průběh správního řízení již podrobně popsán ve zmíněném rozsudku ze dne 6. 11. 2024, č. j. 61 Ad 11/2024-29, soud nepovažuje za nutné jej nyní opakovat. V této věci se proto zaměří pouze na nové skutečnosti a podklady, které byly předmětem dalšího řízení po zrušení předchozího rozhodnutí žalovaného.
7. Podle § 7 odst. 1 zákona o sociálních službách: *Příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob.*
8. Ustanovení § 9 odst. 1 písm. a) až j) téhož zákona vymezuje základní životní potřeby, které jsou pro účely zjištění stupně závislosti osoby na pomoci jiné fyzické osoby posuzovány. Jedná se o mobilitu, orientaci, komunikaci, stravování, oblékání a obouvaní, tělesnou hygienu, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. Obsah těchto základních životních potřeb je konkretizován výčtem aktivit, které by měl žadatel o příspěvek na péči zvládat, v příloze č. 1 vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen „vyhláška č. 505/2006 Sb.“).

9. Podle § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb.: *Pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.*
10. Podle § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách: *Osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve:*
 - a) *stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby,*
 - b) *stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb,*
 - c) *stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb,*
 - d) *stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb, a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.*
11. V souladu s § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách vychází Institut posuzování zdravotního stavu při posuzování stupně závislosti osoby na pomoci jiné fyzické osoby pro účely přiznání příspěvku na péči ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. Z těchto podkladů vychází následně také odvolací správní orgán [srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, č. j. 4 Ads 50/2009-63 (rozsudky správních soudů jsou dostupné na www.nssoud.cz)].
12. Podle § 9 odst. 5 zákona o sociálních službách: *Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu.*
13. V odvolacím řízení je správní orgán povinen vyžádat si posudek příslušné PK MPSV podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „ZOPSZ“). Žalovaný pak při rozhodování o odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně musí vycházet nejen z odvolacích námitek, ale rovněž i z posudku příslušné PK MPSV. V této souvislosti je nutné konstatovat, že na rozdíl od přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění, ve kterém si může soud vyžádat v soudním řízení ještě další posudek od příslušné PK MPSV, takovému postupu v dané věci brání nedostatek zákonné kompetence PK MPSV. Podle § 4 odst. 2 zákona ZOPSZ posuzuje posudková komise MPSV svými posudkovými komisemi zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního pouze ve věcech důchodového pojištění, přičemž v dané věci, tj. pro účely rozhodování o příspěvku na péči, může být posudek PK MPSV vyžádán pouze pro účely odvolacího řízení správního. Proto tím spíše správní orgán v tomto řízení musí vycházet pouze z takového posudku PK MPSV, který je nejen úplný, ale zejména musí splňovat požadavek přesvědčivosti. To znamená, že musí obsahovat náležité a logické zdůvodnění svých posudkových závěrů. Pokud tomu tak není, nemůže již správní orgán nahradit činnosti PK MPSV, ale musí nedostatky jeho posudku

odstranit, a to za pomoci zejména dalšího revizního posudku PK MPSV, a to od jiné PK MPSV, ev. i znaleckého posudku. Pokud správní orgán opře své závěry o posudek se zmíněnými nedostatky, nemůže již soud v soudním řízení tyto sám odstranit, neboť ani soud nemůže suplovat činnost posudkových komisí MPSV a nemůže si sám vyžádat doplněk posudku či revizní posudek PK MPSV.

14. Protože je pro posouzení zdravotního stavu žadatele o příspěvek na péči třeba odborných medicínských znalostí, je rozsah soudního přezkumu v těchto věcech limitovaný. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2015, č. j. 4 Ads 167/2015-27, platí, že: *„[s]oudy nemají potřebné znalosti pro hodnocení dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, jeho vlivu na schopnost zvládat základní životní potřeby.“* Rozhodnutí v dané věci je tak závislé především na odborném lékařském posouzení, k němuž je ze zákona povolána právě posudková komise. Jedná se tedy o stěžejní důkaz. Pokud již posudek PK MPSV vykazuje vady mající základ v nedostatečném odůvodnění a nepřezkoumatelnosti, přenesse tyto vady i do rozhodnutí žalovaného.
15. Rovněž lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2015, č. j. 4 Ads 167/2015-27, podle kterého: *„[s]právní soudy nejsou pomyslnou třetí instancí, která by měla za úkol zhojit pochybení správních orgánů při posouzení zdravotního stavu žalobce, ale orgány příslušející k soudní moci, které poskytují ochranu veřejným subjektivním právům (§ 2 s. ř. s.). Není proto možné klást krajskému soudu k tíži, že nedoplnil svými úvahami předložený posudek, který nebyl dostatečně přesvědčivý a úplný, jak vyžaduje judikatura zdejšího soudu.“*
16. Nyní k samotnému přezkumu.
17. Krajský soud se zabýval hodnocením schopnosti žalobkyně zvládat základní životní potřebu stravování, neboť u této oblasti žalovaný neuznal potřebu pomoci, ačkoli žalobkyně namítala opak. Ačkoli žalobkyně v žalobě namítala, že potřebuje pomoc také v oblasti mobility, oblékání a obouvání, tělesné hygieny, péče o zdraví, osobních aktivit a péče o domácnost, jedná se o oblasti, u nichž se její stanovisko shoduje se závěrem žalovaného. Z tohoto důvodu se krajský soud těmito oblastmi blíže nezabýval.
18. Ke schopnosti zvládat základní životní potřebu komunikace a výkon fyziologické potřeby krajský soud odkazuje na rozsudek ze dne 6. 11. 2024, č. j. 61 Ad 11/2024-29, konkrétně na body 31–33, neboť se v předchozím řízení ztotožnil s hodnocením správních orgánů. Závěry PK MPSV a žalovaného odpovídají závěrům sociálního šetření a posouzení posudkové lékařky Institutu posuzování zdravotního stavu.
19. Krajský soud pro úplnost dodává, že [jak zdůraznil Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 10. 2. 2021, č. j. 2 Ads 69/2020-22 (bod 24 ve spojení s bodem 3)] zdravotní stav žadatele se v daném řízení posuzuje k datu podání žádosti o příspěvek na péči (srov. § 13 zákona o sociálních službách) a případná změna zdravotního stavu, k níž došlo k pozdějšímu okamžiku, než bylo podání žádosti o předmětnou dávku, není ve věci relevantní. Případné nové skutečnosti týkající se zdravotního stavu a s tím související schopnosti zvládat základní životní potřeby žadatel může uplatnit v nové žádosti o přiznání příspěvku na péči (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2014, č. j. 1Ads 86/2014–40, bod 23). Lze doplnit, že žalobkyně ostatně ani netvrdila, že by po podání žádosti došlo k podstatné změně jejího zdravotního stavu.

20. Ve zmíněném zrušujícím rozsudku bylo žalovanému vytýkáno, že posudek PK MPSV, z něhož vycházel, nebyl úplný a přesvědčivý ve vztahu k hodnocení schopnosti žalobkyně zvládat základní životní potřeby stravování a péče o zdraví.
21. Při hodnocení schopnosti žalobkyně zvládat základní životní potřebu stravování mylně dovodil, že se činnost rozdělení stravy na menší kousky (krájení) nehodnotí, ačkoli příloha č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. ji výslovně zahrnuje mezi nezbytné úkony. Podle sociálního šetření navíc žalobkyně uvedenou činnost nezvládala, což nebylo vyvráceno lékařskými nálezy, které měla posudková komise k dispozici, ani jinými přesvědčivými argumenty. Žalovanému bylo současně vytýkáno i hodnocení základní životní potřeby péče o zdraví, neboť bez přesvědčivého odůvodnění odchytil svůj závěr od posudku správního orgánu I. stupně a spokojil se s obecným tvrzením o schopnosti užívat léky z týdenního dávkovače, aniž by posoudil klíčové aktivity dle přílohy č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. (dodržování léčebného režimu, provádění léčebných či ošetrovatelských postupů, rozpoznání zdravotního problému a přivolání pomoci), a tudíž neodůvodnil, proč má žalobkyně tuto potřebu nově zvládat.
22. Žalovaný na základě závazného právního názoru vysloveného ve zrušujícím rozsudku v souladu s § 28 odst. 2 zákona o sociálních službách požádal PK MPSV o nové posouzení stupně závislosti žalobkyně. Při jednání komise dne 19. 2. 2025 byla žalobkyně přešetřena odbornou lékařkou z oboru neurologie. Na základě nového posouzení PK MPSV nově uznala potřebu pomoci v oblasti péče o zdraví. Krajský soud se proto posouzením této základní životní potřeby již blíže nezabýval.
23. K základní životní potřebě stravování PK MPSV v posudku uvedla, že žalobkyně si je schopna vybrat hotovou stravu v pevném i tekutém stavu, dát ji na talíř, nalít si nápoj, stravu posunout na místo konzumace, najíst se lžící a napít se. Je schopna rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji. U žalobkyně nebyly prokázány anatomické nebo funkční ztráty obou horních končetin nebo anatomické ztráty podstatných částí obou horních končetin s nemožností využít protézu k uchopení věci. Rovněž nebyla prokázána praktická nebo úplná nevidomost obou očí ani těžké duševní poruchy spojené se sociální dezintegrací.
24. Na základě osobního vyšetření posudkovou lékařkou MUDr. N. bylo zjištěno, že: *„Hybnost na horních končetinách je dobrá na straně levé, s vydatnější silou svalovou oproti pravé straně, kde je omezená hybnost v ramenním kloubu pravé horní končetiny (stav po luxaci) a kombinuje se s oslabením pravé dolní končetiny v rámci postižení po dětské mozkové obrně (poliomyelitida v 15 měsících věku). Živější reflexy C 5-8, špetku svede dobře, síla svalová nižší, taxe a diadochokinéza správná.“*
25. Z tohoto hodnocení vyplývá, že je u žalobkyně zachován *špetkový úchop*, což svědčí o zachované jemné motorice prstů nezbytné pro držení přístroje a manipulaci s potravinami. Rovněž byla u žalobkyně při neurologickém vyšetření zjištěna správná *taxe* a *diadochokinéza*, tedy žalobkyně disponuje zachovanou cílenou a přesnou koordinací pohybů (*taxe*) a současně schopností rychle a plynule střídat protichůdné pohyby (*diadochokinéza*).
26. Na základě uvedených skutečností se krajský soud ztotožňuje se závěrem žalovaného, že žalobkyně zvládá základní životní potřebu stravování. Žalovaný řízení doplnil o řádně zpracovaný posudek PK MPSV, přičemž žalobkyně byla přešetřena odborným lékařem. Krajský soud tedy uzavírá, že žalovaný nyní přesvědčivě odůvodnil závěry o zvládání

jednotlivých základních životních potřeb, a tedy že respektoval závazný právní názor vyslovený v rozsudku zdejšího soudu ze dne 6. 11. 2024, č. j. 61 Ad 11/2024-29.

27. Ačkoli krajský soud nezpochybňuje, že žalobkyně může subjektivně vnímat potřebu pomoci i u dalších základních životních potřeb, než které byly uznány, je pro posouzení nároku na příspěvek na péči rozhodující odborné medicínské hodnocení, nikoli subjektivní názor žadatelky či osob jí blízkých.
28. Soud proto na základě výše uvedeného žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
29. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle zásady úspěchu ve věci zakotvené v § 60 odst. 1, 7 s. ř. s., když žalobkyně nebyla v soudním řízení úspěšná a úspěšnému žalovanému právo na náhradu nákladů řízení nenáleží (§ 60 odst. 2 s. ř. s.), a proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům řízení.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice dne 14. ledna 2026

JUDr. Petra Venclová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně

